

# “Զուր և առողջություն” արձանագրության ներքո ազգային թիրախային ցուցանիշներ

Էմմա Անախասյան

«Հայ կանայք հանուն առողջության և առողջ  
շրջակա միջավայրի» ՀԿ

Երևան

05 դեկտեմբերի 2017թ.

# Ծրագրի ընդհանուր նպատակը

- Նպատակային ցուցանիշների և նպատակային ժամկետների սահմանման գործընթացը – 2013–2014թթ.
- Բարելավել ՀՀ կառավարության կարողությունները <<Ջուր և առողջություն>> արձանագրության դրույթների իրականացման և նպատակային ցուցանիշների, դրանց կատարման ժամկետների և միջոցառումների մշակման գործում

# Ծրագրի կոնկրետ նպատակները

- Օժանդակել կառավարությանն ազգային և/կամ տեղական նպատակային ցուցանիշների սահմանման գործընթացում,
- Նպաստել Հայաստանի կողմից ջրի և առողջության մասին արձանագրության վավերացմանը:

# Ծրագրի հիմնական գործընկերները

- ՀՀ բնապահպանության նախարարություն,
- ՀՀ առողջապահության նախարարություն,
- ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն,
- <<Հայ կանայք հանուն առողջության և առողջ շրջակա միջավայրի>> ՀԿ
- Ֆինանսավորումը` Ֆինլանդիայի կառավարության կողմից:

# Ծրագրի կառավարումը

- Ջրային ազգային քաղաքականության երկխոսության Ղեկավար հանձնախումբ
- ազգային փորձագետների աշխատանքային խումբ
- ՄԱԿ-ի ԵՏՀ քարտուղարությունը և միջազգային խորհրդատուն
- ՀԿՀԱԱՇՄ ՀԿ-ն:

# Ծրագրի իրականացումը

- Ջրի և առողջապահական իրավիճակի իրավական, ինստիտուցիոնալ և տեխնիկական տեսանկյունների բազային վերլուծություն – տեխնիկական հաշվետվություն
- Ղեկավար հանձնախմբի 3 հանդիպում, 9 թիրախային ոլորտի ընտրություն
- 34 համակարգման 3 հանդիպումներ:

# Ծրագրի իրականացումը

- Նախնական սահմանված 26 թիրախներ և նպատակային ժամկետներ
- Գործողությունների ծրագիր
- Արձանագրության վավերացման <<ճանապարհային քարտեզ>>

# Սահմանված թիրախային ոլորտները

- ▶ I – Մատակարարվող խմելու ջրի որակը
- ▶ II – Ջրի հետ կապված բռնկումների և հիվանդությունների կրճատում
- ▶ III – Խմելու ջրի մատչելիությունը
- ▶ IV – Ջրահեռացման մատչելիություն
- ▶ XI – Կեղտաջրերի մաքրման կայաններից արձանագրության իրավասության սահմաններում գտնվող ջրերի մեջ արտահոսած կեղտաջրերի որակը



# Սահմանված թիրախային ոլորտները

- ▶ **XIV** – Խմելու ջրի աղբյուր հանդիսացող ջրերի որակը
- ▶ **XVIII** – Հատկապես աղտոտված տարածքների հայտնաբերում և մաքրում
- ▶ **XIX** – Ջրային ռեսուրսների կառավարման, զարգացման, պահպանման և օգտագործման համակարգերի արդյունավետությունը
- ▶ **XX** – Մատակարարվող խմելու ջրի և այլ ջրերի որակի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակման հաճախականությունը

# Ցուցանիշների կիրառելիությունը և ընթացիկ հիմնախնդիրները

- ▶ Կառուցվածքային փոփոխություններ  
Նախարարություններում
- ▶ Իրավական դաշտի փոփոխություն, օր՝. Ջրային  
օրենսգրքում ջրահեռացման վերաբերյալ գլխի  
ավելացում, Ջրամատակարարման և  
ջրահեռացման ոլորտի ռազմավարության և  
ֆինանսավորման ծրագիրը,  
200 իրավական ակտ ԱՆ կողմից

# Ցուցանիշների կիրառելիությունը և ընթացիկ հիմնախնդիրները

- ▶ Ջրամատակարարման և ջրահեռացման ծառայություն մատուցող կազմակերպությունների փոփոխություն
- ▶ Կարճաժամկետ նպատակային ժամկետների ավարտ (2016–2017թթ.)– I, III, IV, XI, XVIII, XIX, XX
- ▶ Ջրավազանային կառավարման պլանների մշակում, օր. Արարատյան, Ախուրյանի և Հարավային ջրավազանների համար – XIX
- ▶ Կեղտաջրերի մաքրման կայանների կառուցում, օր.՝ Ջերմուկ և Դիլիջան քաղաքներում –IV, XI

# Ցուցանիշների կիրառելիությունը և ընթացիկ հիմնախնդիրները

- ▶ Ցուցանիշների փոփոխության  
անհրաժեշտություն, օր.՝ գյուղական  
համայնքների փոխարեն բնակավայրեր – III

# Նոր վերլուծության իրականացման և թիրախների սահմանման հիմնավորում

- ▶ Ցուցանիշների կիրառելիությունը և ընթացիկ հիմնախնդիրները
- ▶ Կայուն զարգացման նպատակներին համահունչ
- ▶ Նախագահականից պառլամենտական կառավարման անցում
- ▶ Համապարփակ և ընդլայնված գործընկերության համաձայնագրի ստորագրում
- ▶ Բաղաքականության փոփոխություն, ավելի մեծ ուշադրություն կեղտաջրերի մաքրմանը

# Նոր վերլուծության իրականացման և թիրախների սահմանման հիմնավորում

- ▶ Ջրամատակարարման և ջրահեռացման հավասար հասանելիության ապահովման գործողությունների պլանի հաստատում, 2018–2020թթ.

Շնորհակալություն

[www.awhhe.am](http://www.awhhe.am)



# I – Մատակարարվող խմելու ջրի որակը

- Խմելու ջրի որակի քիմիական ցուցանիշների համապատասխանությունն ազգային ստանդարտներին (F, NO<sub>2</sub>, NO<sub>3</sub>, As, Fe, Pb)
- Խմելու ջրի որակի միկրոկենսաբանական ցուցանիշների` ազգային ստանդարտներին անհամապատասխանության կրճատում
- Ջրի անվտանգության ծրագրերի մշակում և իրականացում



## II – ջրի հետ կապված բռնկումների և հիվանդությունների կրճատում

- Խոլերայի, որովայնային տիֆի և վիրուսային հեպատիտ Ա-ի ջրով պայմանավորված դեպքերի, բռնկումների և համաճարակների բացակայության պահպանում
- Ռոտավիրուսային վարակի դեմ երեխաների պատվաստումների ընդգրկվածության մակարդակի պահպանում և իրականացում

## III – ԽԱՄԵԼՈՒ ԶՐԻ ՄԱՏՇԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆՆԸ

- Գյուղական համայնքների անվտանգ խմելու ջրի մատչելիության բարելավում
- Ջրամատակարար կազմակերպությունների ծառայությունների մատուցման բարելավում
- Հանրակրթական հաստատություններում ջրամատակարարման բարելավում
- «Ջրամատակարարման մասին» օրենքի ընդունում

## IV – ջրահեռացման մատչելիությունը

- Ջրահեռացման մատչելիության բարելավում
- Հանրակրթական ու նախադպրոցական հաստատություններում ջրահեռացման մատչելիության բարելավելում

# XI – կեղտաջրերի մաքրման կայաններից ջրերի մեջ արտահոսած կեղտաջրերի որակը

- Մաքրման կայաններից բաց ջրավազաններ արտահոսող ջրերի որակի նորմերի և հեռացման կարգի մշակում և սահմանում
- Չմաքրված կեղտաջրերի արտահոսքի կրճատում Երևան քաղաքում
- Չմաքրված կեղտաջրերի արտահոսքի կրճատում ևս 4 քաղաքում

# XIV – խմելու ջրի աղբյուր հանդիսցող ջրերի որակը

- Ջրամատակարարման աղբյուրների և կառույցների սանիտարական պահպանման առաջին գոտիների սահմանների ապահովում
- Ջրամատակարարման աղբյուրների երկրորդ և երրորդ գոտիների սահմանագծերի որոշման մեթոդաբանության վերանայում և արդիականացում

## XVIII – հատկապես աղտոտված տարածքների հայտնաբերում և աղտազերծում

- Հատկապես աղտոտված տարածքների գնահատում և քարտեզավորում, ներառյալ՝ ջրային ռեսուրսների ասիամերձ տարածքները (պիլոտային գնահատում)
- Ջրային ռեսուրսների որակի մոնիթորինգի համակարգի բարելավում

## XIX – ջրային ռեսուրսների կառավարման, զարգացման, պահպանման և օգտագործման համակարգերի արդյունավետությունը

- Ջրավազանային կառավարման պլանների մշակում
- Կենսաբանական մոնիթորինգի ուղեցույցի մշակում
- Ջրային ռեսուրսների` ըստ ջրային մարմինների դասակարգում

## XIX – ջրային ռեսուրսների կառավարման, զարգացման, պահպանման և օգտագործման համակարգերի արդյունավետությունը

- Ջրավազանային տարածքային կառավարման բաժիններին կից ջրավազանային կառավարման խորհուրդների ստեղծում և դրանց բարեկանոն գործունեության ապահովում՝ օրենսդրական և ինստիտուցիոնալ հիմքերի ստեղծման միջոցով
- Ջրային ռեսուրսների որակի կառավարման ռազմավարության մշակում



# XX – մատակարարվող խմելու ջրի և այլ ջրերի որակի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակման հաճախականությունը

- Խմելու ջրի որակի վերաբերյալ տարեկան հաշվետվության հրատարակում
- «Ջուր և առողջություն» արձանագրության համապատասխան ազգային զեկույցի հրապարակում
- «Ջուր և առողջություն» արձանագրության ոլորտների վերաբերյալ տեղեկատվական կենտրոնի ստեղծում